

ภาคผนวก

บทโทรทัศน์รายการ "หนึ่งร้อย" และ "เพื่อนคู่ใจ"

สำนักหอสมุด

บาสารคดีโทรทัศน์ รายการ "หนึ่งในร้อย"

เรื่อง "วันนี้ของน้ำตาลแมลง"

บท : ภาสกร อินทุมาร

ภาพ

เสียง

1. พิธีกร ยืนริมแม่น้ำแมลง เห็นแม่น้ำและสวน- * พิธีกร สวัสดิ์ทักทายท่านผู้ชม วันนี้ท่านอาจจะรู้สึกแปลกใจ
 มะพร้าว เป็น แยกกราวด์ Note พิธีกรควรแต่งกายเสื้อผู้ สักท่อนยว่าทำไมผมถึงมายืนอยู่แถวนี้ได้ มันก็-
 ที่ให้ความรู้สึกสบายไม่เป็นทางการ ต้องมีสาเหตุซึ่กรับ เบื้องหลังของคนที่ท่านผู้ชมเห็นอยู่นี้

ก็คือ แม่น้ำคลองแหเมืองสมุทรสงคราม เอ่ยถึงแม-
 กลอง หลายน่า ท่านก็งั้นก็ถึงอะไรต่ออะไรโตหลาย-
 อย่าง ไม่ว่าจะเป็นนาเกลือ ตลาดน้ำ วัดบ้านแหลม-
 หรืออย่างอื่นอีกมากมาย แต่สำหรับท่านที่โตเคยมาสัมผัส
 ทัศนแคนแมลงแห่งนี้ ก็คงจะสังเกตได้ว่านอกเหนือจาก
 สิ่งที่ผมพูดไปแล้วนั้น พื้นที่แถบนี้ ก็ยังมีสวนมะพร้าวอยู่
 มากมาย นับไล่ตั้งแต่อำเภ เมืองสกละไปตามคลอง
 อัมพวาจนไปถึงแถบบางคนที่ เรียกไควว่าแทบจะทุกอำเ
 เลยที่เกี่ยวที่ปลูกมะพร้าวกัน แล้วก็ไควเจ้ามะพร้าว-
 นี้แหละครับที่เป็นสิ่งหนึ่งที่น่าชื่อ เสียงมาสู่ชาวแมลง
 ถึงตอนนี้ท่านผู้ชมคงจะนึกออกแล้วใช่ไหมครับว่าผม
 กำลังจะพูดถึงอะไร น้ำตาลมะพร้าว ยังไงละครับ

ภาพแรกเป็น L.S. ชาวสวนเข็นรถเข้ามาในส่วน ภาพ-
 ต่างๆ มาให้เป็นภาพที่เป็นการเข็นรถเข้ามาในมุมต่างๆ
 จากนั้นจึงเป็นภาพกิจกรรมต่างๆ เช่น ถ้อกระบอ-
 ปั้นขึ้น , ลงคณมะพร้าว , ปากตวงมะพร้าว ฯลฯ

บรรยาย เมื่อแสงของวันใหม่เริ่มสาดส่องเข้ามา-
 ชีวิตของชาวสวนแห่งลุ่มแม่น้ำแมลง จึงเริ่มดำเนิน
 ขึ้นอีกครั้งหลังจากที่ไควพักผ่อนจาก วันวานอันเหน็ดเหนื่อย
 ทุก ๆ เข้าพวกเขาจะเดินเข้าสวนไปเก็บน้ำตาลจาก
 งวงมะพร้าวเพื่อจะนำไปทำน้ำตาลให้ผู้คนได้ใช้ใน-
 กิจกรรมต่างๆ

ภาพ

เสียง

กระบอกแขวนอยู่บนต้น , กระบอกที่วางอยู่
และอื่นๆ ที่เกี่ยวกับกระบอกไม้ไผ่

(เว้นระยะการบรรยาย)

ตั้งแต่ยุคก่อน ภาชนะที่ใช้รองน้ำตาลสจจากต้นมะพร้าวก็คือ
กระบอกไม้ไผ่ แต่ในปัจจุบัน เริ่มมีคนนำกระบอกพลาสติกเข้า
มาใช้กันบ้าง แต่ชาวสวนส่วนใหญ่ก็ยังนิยมใช้กระบอกไม้ไผ่
เป็นเครื่องประกอบอาชีพอยู่ ด้วยสาเหตุที่ว่าพวกเขาเห็น
ถึง คุณค่าของผลผลิตจากธรรมชาติมากกว่าสารสังเคราะห์

คนให้สัมภาษณ์ Caption ชื่อคน

สัมภาษณ์ พิทยา ธาราเวชการ ชาวสวนมะพร้าว-

อำเภอมัทพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

(ประเด็น : ความแตกต่างของกระบอกไม้ไผ่กับกระบอก-
พลาสติก)

ชาวบ้านเอาไม้พะยอมใส่กระบอก Note

เปิดภาพสักครู่จึง เริ่มบรรยายแล้วต่อด้วยภาพที่

เกี่ยวกับการหยอดไม้พะยอมใส่กระบอก

จนหมดเสียงให้สัมภาษณ์

บรรยาย ก่อนที่จะนำกระบอกไม้ไผ่ไปรองน้ำตาลบนต้น-

ชาวบ้านจะเอาไม้พะยอมชิ้น เล็กๆ ใส่รองกันกระบอก-
เสียงก่อน แล้วจึงค่อยรองน้ำตาลใส่ เพื่อเป็นการป้องกันน้ำ
เปรี้ยว เพราะถ้าหากน้ำตาลเปรี้ยวเสียแล้ว น้ำตาลก่อนที่จะ
มาก็คือจะคอยคุณภาพลง

เสียงให้สัมภาษณ์ เรื่องประโยชน์ของไม้พะยอม (ถอดจากเสี
สัมภาษณ์ที่บันทึกภาพไว้ แต่ไม่เอาภาพ เอาแต่เสียง)

ภาพชนกระบอกขึ้นรดเช่น , น้ำตาลในกระบอก-

ผ่านกลอง ต่อด้วยภาพกระบวนการทำน้ำตาลตาม

ลำดับขั้นตอน โดยภาพแรกเป็นของกระบวนการ

ทำน้ำตาลขอโท เป็นภาพเปลวไฟในเตา

(ให้ภาพสัมภาษณ์กับบทบรรยาย)

บรรยาย หลังจากเก็บน้ำตาลสดจนถึง เวลาใกล้เที่ยงแล้ว

ชาวบ้านก็จะนำน้ำตาลที่ได้ไป เคี่ยวรวมกันในกระทะขนาดใหญ่

..... เมื่อเคี่ยวจนกระทั่งน้ำตาลงวดแล้ว ก็ยกกลงมา "สุ่ม"

ซึ่งหมายถึงการปั่นเพื่อให้น้ำตาลจับตัว และจำนวนน้ำตาล

ที่เคี่ยวแล้วนั้นจะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำตาลสดที่เก็บ

ไป

ภาพ

เสียง

ในวันนั้น เมื่อสู่มจนนำตาลจับตัวกันก็แล้ว ก็จะได้ถึงขั้นตอนของการทำเป็นน้ำตาลปึก ซึ่งจะกระทำโดยใช้ช้อนตักน้ำตาลมาใส่ในถ้วยที่ปูด้วยผ้าขาวบางรองไว้ ชั้นหนึ่ง รอนจนกระทั่งน้ำตาลแห้งก็แล้ว จึงแกะน้ำตาลออกมาจากถ้วยก็จะได้น้ำตาลปึกรสดี พร้อมทั้งจะนำไปใช้ในการประกอบอาหารประเภทต่างๆ คัวยรสชาติที่หวานพอๆ และเนื้อน้ำตาลที่อ่อนนุ่มละลายเข้ากับอาหารได้ง่าย น้ำตาลมะพร้าวจึงเป็นที่นิยมในการนำไปประกอบอาหาร โดยเฉพาะอาหารที่มีกะทิเป็นองค์ประกอบ เพราะน้ำตาลมะพร้าวสามารถผสมเข้ากับกะทิได้ง่ายและดีกว่าน้ำตาลทราย ซึ่งมีลักษณะเป็นเม็ดแข็งละลายในน้ำได้ไม่คั้นๆ นอกจากจะทำน้ำตาลปึกแล้ว ชาวแมกลองยังทำน้ำตาลปึกอีกด้วย ขั้นตอนของการทำก็เหมือนกับน้ำปึกทุกประการ จะต่างกันตรงที่ว่า น้ำตาลปึกนั้นใช้เวลาในการสูมนานกว่าน้ำตาลปึกเพื่อให้น้ำตาลจับตัวกันแน่นกว่า ส่วนน้ำตาลปึกนั้นมีรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่ต่างออกไป คือ เมื่อเคี้ยวและสูมน้ำตาลจนไค้แล้วก็หลงบรรจุนมบีบ คุณสมบัติของน้ำตาลทั้งสองรูปแบบจึงไม่แตกต่างกัน โดยทั่วไป ผลิตภัณฑ์ที่ไค้จากน้ำตาลมะพร้าวนั้นจะมีสีคล้ำ อันเนื่องมาจากสีของน้ำตาลสก เพราะถ้าหากเก็บน้ำตาลสกมาจากต้นแล้วไม่ไค้คมและเคี้ยวในทันทีสีของน้ำตาลก็จะคล้ำลง แต่ถึงอย่างไรก็ตาม การที่น้ำตาลสีคล้ำก็มีไค้ทำให้คุณภาพของน้ำตาลที่ขยลงแต่อย่างไค้ หากแต่ผู้บริโภคชาวไทยไม่เข้าใจและยังยอมรับไม่คอยไค้เนื่องจากคิดไปว่าน้ำตาลนั้นสกปรก ชาวสวนบางคนจึงต้องนำ "ผงซัก" หรือโซเดียมไค้โรโอไนท์ ใส่ลงในน้ำตาลขณะเคี้ยวน้ำตาลที่ไค้ออกมาจะมีสีขาวนวล แต่ผู้บริโภคที่เข้าใจ

ภาพ

เสียง

(ต่อจากหน้า 3)

ว่าน้ำตาลสีขาวคือ น้ำตาลสะอาดที่น้ำร้อนไม่ทำให้บริโภคน้ำตาล-
เคมีเข้าไปแล้ว ทั้งความหวานมันก็ยังอยู่อย่างอื่น อย่งไร
ก็ ชาวบ้านส่วนใหญ่ในแมกลองก็ยังยึดถือตามกระบวนการ-
ผลิตแบบดั้งเดิม เพราะถึงแม้สีของน้ำตาลจะคล้ำไปบ้าง แต่
ก็ยังภูมิใจว่าได้ผลิตน้ำตาลที่มีคุณภาพให้แก่ผู้คน

พิธีกร ยืนบนสะพานในสวนมะพร้าว
ภาพกว้างแล้ว ZOOM IN มาเป็น M.S

* พิธีกร ท่านผู้ชมเคยนึกสงสัยบ้างไหมครับว่าทำไมคนที่นี้เขา
ถึงปลูกมะพร้าวกันมากมายขนาดนี้ แล้วก็ยังเป็นแหล่งเดียว
ที่ทำน้ำตาลมะพร้าวอีกด้วย แต่ถึงที่อื่นจะมีการทำน้ำตาลมะพร
อยู่บ้าง ก็คงจะไม่เป็นที่รู้จักเหมือนน้ำตาลแมกลองแห่งนี้-
แล้วก็น่าสงสัยอีกอย่างหนึ่งก็คือว่า ชาวบ้านแถวนี้เขาเริ่ม-
หันทำน้ำตาลกันมาตั้งแต่สมัยไหน ไม่แน่นอนครับ บางทีน้ำตาล
มะพร้าวที่นี้ อาจจะมียุ่เท่าปู่ผมก็ได้

คนให้สัมภาษณ์ Caption ชื่อก่อน

สัมภาษณ์ นายสมรวม วงษ์สวัสดิ์ กำนันตำบลบางนางลิ

อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

(ประเด็น : เริ่มทำน้ำตาลมาตั้งแต่เมื่อไร ขณะนี้ต่างจาก
ยุคแรกอย่างไร)

แคนทิท คนปั้นดินมะพร้าว , คนชนมะพร้าว
ขึ้นรถบรรทุก , น้ำตาลหยดจากวงมะพร้าว
บรรยายภาพที่ว่า ไป ของสวนมะพร้าว ฯลฯ

บรรยาย แม้วาน้ำตาลมะพร้าวแห่ง เมืองแมกลองจะมีประวัติ
ศาสตร์มายาวนานเพียงใด ผ่านการเปลี่ยนแปลงมามากหลาย
น้ำตาลก็ยังคงยืนยงมาไ้จนถึงวันนี้แต่กระแสสังคม
ไทยในปัจจุบันกำลังพัฒนาไปสู่ความเป็นอุตสาหกรรม อาชีพ
ผลิตน้ำตาลในครัวเรือนอย่างนี้ก็มีโอกาสหายไปต่อหน้ากระแ
นี้ได้ เพราะชาวของเครื่องใช้หรือแม้กระทั่งต้นทุนในการผลิต
น้ำตาลก็แพงขึ้น ชาวบ้านที่ทำน้ำตาลก็จะต้องปรับตัวเอง-

ภาพ

เสียง

ให้สามารถมีชีวิตอยู่ได้ในสังคมที่กำลังเปลี่ยนในอภิปรัชญาที่สังคมไทย
ยังมีลักษณะเอื้อเฟื้อกันเสมือนพี่น้อง วัตถุยังไม่เข้ามาบีบบังคับ
ในชีวิตคนไทย ค่าครองชีพในยุคนั้นยังต่ำ สินค้าราคาไม่แพง
ชาวบ้านไม่ต้องซื้อหาสิ่งของมากมายนัก เพราะสามารถหาได้
ในท้องถิ่นของตนและได้รับจากการมีน้ำใจของคนรอบข้าง -
ชาวแมกลองก็ยังสามารถผลิตน้ำตาล เพื่อเลี้ยงชีพได้โดยไม่ต้อ
พึ่งอาชีพอื่น

แต่ในปัจจุบัน สังคมได้เปลี่ยนไป น้ำตาลมะพร้าวแต่
เพียงอย่างเดียวไม่สามารถพาชีวิตรอดได้ ชาวแมกลองใน-
วันนี้จึงต้องหันไปหาอาชีพเสริมด้วยการนำสวนส้มโอ , ลิ้นจี่
นั้นก็ยังเป็นการค้าสำหรับคนที่มืตคนมากมาย แต่คนที่มืตคนน้อย
จะจัดการกับสวนมะพร้าวของตนอย่างไร ยิ่งคนที่เคยเป็นลูก
เก็บน้ำตาลสคไต่กับสวนของผู้อื่น เพราะไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง
จะดำเนินชีวิตต่อไปอย่างไร

ภาพสะท้อนอันหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงความผูกพันที่มีต่อ-
ท้องถิ่นของชาวชนบทไทย ก็คือ การไม่จากบ้านไปทำงานใน
แหล่งอื่น ชาวบ้านจะสร้างสรรค์งานขึ้นจากสิ่งที่แวดล้อมพวก-
เขาอยู่ ชาวแมกลองก็เช่นกันที่ไต่สร้างน้ำตาลมะพร้าวอันเป็น
ผลงานที่เกิดจากท้องถิ่นของตนให้เป็นที่ยอมรับของคมทั่วไป

แต่ในวันนี้ การพัฒนาอุตสาหกรรมได้ทำให้ท้องถิ่นแมกลอง
เริ่มมีโรงงานต่างๆ เข้ามาตั้งอยู่มากมาย ระบบเศรษฐกิจ-
สมัยใหม่ทำให้ผู้คนมีชีวิตอย่างลำบากขึ้น คนหนุ่มสาวผู้ซึ่ง-
บรรพบุรุษของพวกเขาเป็นผู้ที่สร้างน้ำตาลแมกลองขึ้นมา
กำลังผันตัวเองเข้าไปในโรงงาน สวนมะพร้าวกำลังเริ่มถูก
ทอดทิ้งให้เหลือแต่คนรุ่นเก่าๆ คอยดูแล

ภาพ

เสียง

คนให้สัมภาษณ์ caption

ชื่อคน

สัมภาษณ์

นายสมรวม วงษ์สวัสดิ์ กำนันตำบลบางนางลี่
อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม
(ประเด็น : อนาคตของน้ำตาลมะพร้าว)

แกนตก

ชาวบ้านและเด็ก ๆ ในสวนมะพร้าว , เด็กเดิน
ในสวน กับแม่ ฯลฯ ภาพสุดท้ายขอให้ เป็นภาพ
คนเข็นรถเข็นออกจากสวน

บรรยาย

ในวันนี้วิถีทางของน้ำตาลมะพร้าวและวิถีชีวิตของชาวบ้านที่ผู้พ
อยู่กับชุมชนกำลัง เกิดการ เปลี่ยนแปลง วันหนึ่งเมื่อคนรุ่นเก่า-
หมดแรงที่จะสืบทอดชีวิตของน้ำตาลแมกลอง สวนมะพร้าวแถบนี้
ก็จะมีโรงงานและบ้านจัดสรรเข้ามาแทนที่
ถึงแม้เราจะรู้ว่า สักวันการ เปลี่ยนแปลงคงจะต้องมาถึง แต่เร
ก็ยังหวังไว้ว่า วันนั้นคงจะไม่มาถึงเร็วนัก

พิธีกรยื่นริมแม่น้ำ แต่ไม่ใช่มุมเดิม ถ้าเป็นไปได้
ควรยื่นบนที่สูง เห็นแม่น้ำต่ำกว่า และเป็นภาพ
Perspective ระยะเวลาช่วงเวลานั้น

*พิธีกร วิถีชีวิตของชาวสวนมะพร้าวแห่งลุ่มแม่น้ำแมกลอง-
ผู้ผูกพันกับการผลิตน้ำตาลมาเป็น เวลายาวนานกำลัง เกิดการ-
เปลี่ยนแปลง วันนี้อันการ ทำน้ำตาลอันเป็น เสมือนส่วนหนึ่งของชีวิต
ชาวแมกลองนั้นยังคงอยู่ อนาคตข้างหน้ามันยากจะทำนายได้-
ว่าคนรุ่นหลังจะยังรู้จักน้ำตาลแมกลองอยู่หรือไม่ เพราะตรา
โศกโลกยังหมุนไป การเปลี่ยนแปลงย่อมเกิดขึ้นได้เสมอ-
ทั้งสายน้ำแมกลองที่รินไหลไม่หยุดยั้ง คนก็ยัง คงต้องดิ้นรนและ
ปรับตัวเพื่อที่จะมีชีวิตต่อไป เราก็ได้แต่เพียงตั้งใจหวังไว้ว่า
ชาวแมกลองแห่งนี้ คงจะไม่หันหน้าไปหาอาชีพใหม่กันเสียหมด
แต่ถ้าหากไม่เป็นเช่นนั้น ชาวสวนมะพร้าวแห่งดินแมกลอง -
ก็คงเหลือเพียงแค่นานเอาไว้เล่าให้ลูกหลานฟังว่า ครั้งหนึ่ง
น้ำตาลมะพร้าวถิ่นนี้ ได้เคยสร้างให้คนรุ่นเก่ามีชีวิตอยู่มาได้
หลายชั่วอายุคน

แพน ไปเป็นภาพแม่น้ำไหล (perspective)

Dissolve

บทสารคดี รายการ "หนึ่งในร้อย"

เรื่อง "บนเส้นทางวนเกษตร ของผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิม"

บท ภาสกร อินทุมาร

ภาพ

เสียง

1. พิธีกร

สวัสดิ์ค่ะ คุณผู้ชม พบกับรายการหนึ่งในร้อยของธนาคารกรุงเทพ จากอีก อีกเช่นเคยนะคะ คุณผู้ชมหลาย ๆ ท่านคงจะใคร่ทราบ ชาวกราวมาบางนะคะ ว่า เกษตรกรของไทยเราจำนวนไม่น้อย ต้องประสบความล้มเหลวในการทำนาทำไร่ ทั้งนี้ก็เป็นเพราะติดเผชิญกับดินฟ้าอากาศที่ไม่แน่นอน คาบยุคายาที่ต้องซื้อหามากก็มีราคาสูง ผลผลิตที่ได้ก็มีปริมาณน้อย ขณะที่ราคาพืชผลก็ยิ่งลดต่ำลงมาเรื่อยๆ ชาวนาชาวไร่มากมายจึงต้องอพยพมาขายแรงงานในเมืองหลวง และนั่นก็คือสิ่งทั้งหลาย ๆ ใ้รับรู้มา

แต่ในอีกด้านหนึ่ง ก็ยังมีเกษตรกรบางคนที่เคยล้มเหลว แต่กลับสามารถยืนหยัดขึ้นมาได้อีกครั้งด้วยตัวเอง และหนึ่งในจำนวนนี้ก็คือ ผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิม เกษตรกรแห่งบ้านห้วยหิน อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา ค่ะ

- ภาพบรรยายภาคของป่าในตอนเช้า มุมต่าง ๆ
- ภาพชีวิตสัตว์ ชนิดต่าง ๆ คัดสลับกับภาพ ใบไม้แปลก ๆ ชนิดต่าง ๆ
- ภาพไม้ ต่างพันธุ์
- สัตว์ กุ้งนา , ชาวนาเกี่ยวข้าว ในม้วน "เพลงอีแซว"

บรรยาย

ก้าวแรกที่เหยียบย่างเข้าสู่เขตบ้านของผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิม ความรู้สึกที่ใคร่รับในขณะนั้นก็คือ ความร่มเย็นจากหมู่ไม้อันเขียวครึ้มที่ครอบคลุมอยู่สองข้างทางอันทอดยาวเข้าไปในสวนลึก

เมื่อเดินเข้าไปข้างใน จะพบว่าพื้นที่ราวสิบไร่ที่ผู้ใหญ่วิบูลย์ เป็นเจ้าของอยู่นั้น เต็มไปด้วยพรรณไม้นานาพันธุ์อาหารชนิด ทั้งไม้ใหญ่ให้ร่มเงา ไม้เลื้อย ไม้เถา และไม้ยืนต้น ที่จะ เป็นอาหาร และยา สามารถให้ดอกออกผลไปอย่างไม่มีวันสิ้นสุด...

ย้อนวันวานกลับไปเมื่อหลายสิบปีก่อน เกษตรกรไทยซึ่งแน่นอนว่า ผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิม รวมอยู่ด้วย ใ้หันมาทำการเกษตรแบบปลูกพืชชนิดเดียวเพื่อตอบสนองแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในการที่จะส่งผลผลิตออกสู่ตลาดต่างประเทศ เกษตรกรทั้งหลาย

ทำงานมีชัย ยาฆาแมลง และสารเคมี นานาชนิดเพื่อที่จะ เร่งผลผลิตให้
กับความต้องการของตลาด

ยามนั้น หนูมิวี่ ยู๋ เข็มเจลิม ผู้ล่าฟองตนว่ามีความรู้มากกว่าเพื่อนเกษตรกร
ก็ยกให้หมายมันว่าจะปลูกมันสำปะหลัง คุยเนื้อที่ในครอบครองสองร้อยไร่
ให้ร่ำรวย จึงเร่งประ โคมผลผลิตด้วยเครื่องช่วยนานาชนิดไม่ว่าจะเป็นปุ๋ย
หรือยาฆาแมลง ...

วันเวลาผ่านไป ผู้ใหญ่วิบูลย์ ก็ยังคงทำยังงผลผลิตโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์
ก็ยกให้หมายมันว่าจะปลูกมันสำปะหลัง คุยเนื้อที่ในครอบครองสองร้อยไร่
ให้ร่ำรวย จึงเร่งประ โคมผลผลิตด้วยเครื่องช่วยนานาชนิดไม่ว่าจะเป็นปุ๋ย
หรือยาฆาแมลง ...

ไม่เพียงเฉพาะผู้ใหญ่วิบูลย์ เท่านั้นที่ประสบปัญหานี้ เกษตรกรไทย ทุก ๆ ไร่
ที่ต่างเจอปัญหาเดียวกัน เนื่องจากไม่เข้าใจในชีวิตและ วิธีการผลิตที่จะ
สามารถเลี้ยงตัว เลี้ยงครอบครัวให้อยู่รอดโดยปลอดภัยได้ ...

จนเมื่อเวลากว้างสิบปีผ่านไป ในวันที่ผู้ใหญ่ถูกฟ้องด้วยเหตุที่ว่า เป็นหนี
ธนาคารไปทั่วในเมืองแปกริว คราวนั้นผู้ใหญ่วิบูลย์ต้องชดใช้ ความผิดพลาด
ที่ผ่านมามากมายสิบปี คุยที่กินที่มีอยู่ทั้งหมด ...

การเริ่มต้นใหม่เกิดขึ้นอีกครั้ง เมื่อผู้ใหญ่วิบูลย์ หาซื้อที่ดินมาใหม่ด้วยควา
สามารถที่จะหาได้ในตอนนั้น แต่ขณะนั้นอีกเช่นกันที่ภาวะ "หมดตัว" ก็ตามมติ
ยามนั้นแม่เงินจะประทังชีพยังไม่มี แม้จะ เหลือที่อยู่ก็สืบไรก็ตาม

จากคนที่เคยดูเหมือนว่าร่ำรวยใหญ่โต ต้องมาซื้ออาหารแม่ค่ากินจนถูกค
คราวนั้นคำถามถึงศักดิ์ศรีของความเป็นคนจึงก่อเกิดขึ้นในใจ ว่าทำอะไร
จึงจะมีเงินไคด้วยตัวเอง

การเริ่มต้นที่แท้จริงจึงเกิดขึ้น คุยการปลูกผักบุ้งเพียงเล็กน้อย เพราะ เห็น
เป็นสิ่งที่ไม่ต้องลงทุนมาก อีกทั้งยังโตเร็ว แต่ผักบุ้งเล็กน้อยเหล่านั้นกลับ
ขยายพันธุ์ ไปไม่หยุดสิ้น ที่เหลือจากเก็บกิน จึงเก็บขาย และแม่เพียงจะขา
ผักบุ้งไคมาสามสิบบาท แต่เป็นครั้งแรกที่ผู้ใหญ่วิบูลย์มีเงินเหลือ ...

- ภาพแคนคิค ผู้ใหญ่ในอริยาบทต่าง ๆ
- ภาพผู้ใหญ่วิบูลย์ กำลังกางป่า
- ภาพผู้ใหญ่วิบูลย์ กำลังกางป่า
- ภาพผู้ใหญ่วิบูลย์ กำลังกางป่า

จากจุดนี้เอง ที่ทำให้ผู้ใหญ่ได้เริ่มเข้าใจถึงวิธีการผลิตที่ตอบสนองการดำรง
อย่างแท้จริง

สัมภาษณ์ ผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิม

ประเด็น จุดเปลี่ยนที่มาเริ่มทำวนเกษตร

ตั้งแต่ประโยค "ความจำเป็นที่ต้องคิดในช่วงต้น ก็คือทำยังไงจะมีอาหาร
กิน ..." จนถึง " ... เป็นสภาพที่เห็นอยู่ตอนนี้"

สต็อก ภาพป่าไม้กว้าง

- ภาพสัตว์ป่าชนิดต่าง ๆ
- ภาพ พืชต้นเตี้ยบนผิวดิน มีป้ายชื่อ
บอกพืชชนิดต่าง ๆ
- ภาพ น้ำตก ภาพในศูนย์ มุมต่าง ๆ
- ภาพแมลงปอ
- ภาพนกกินแมลงบนต้นไม้
- ภาพต้นไม้ต่าง ๆ พันธุ์ กล้วย กล้วย
กันใบ

เคยมีคำเปรียบเปรยไว้ว่า "ป่า" นั้นเปรียบเสมือน "ซูเปอร์มาร์เก็ต"
ของชาวบ้าน คำกล่าวนี้จะไม่เกินเลยไปจากความเป็นจริง นั้นเพราะ
ในป่ามีทุกสิ่งทุกอย่างที่จำเป็นต่อการดำรงชีพของมนุษย์ เมื่อต้องการอาหาร
เดินเข้าป่าไปก็จะพบพืชนานาชนิดที่นำมาประกอบอาหารได้ ยามเจ็บไข้
สมุนไพร ต่าง ๆ ก็ถูกนำมาใช้รักษาโรภภัยไข้เจ็บ เสื้อผ้าห่อหุ้มกาย ก็
จากต้นไม้ นำมาปั่นมาทอ และ ผู้ใหญ่วิบูลย์ ก็ได้เห็นถึงประโยชน์ของป่ามา
ดังกล่าว ผู้ใหญ่จึงนำแนวคิดในเรื่องป่ามาปรับใช้ในการทำการเกษตร
โดยเลียนแบบระบบของป่าที่มีพืชทุกชนิดทะเลาะเคล้ากันไป ไม่ได้แบ่งแยกว่า
ส่วนนี้ต้อง เป็นพืชชนิดนี้ ในทุก ๆ ส่วนของพื้นที่จะมีต้นไม้ผสมกันไป ทั้งไม้
ไม้ใหญ่ และ ต้นไม้เหล่านี้ ก็จะ เอื้อประโยชน์ซึ่งกันและกัน เหมือนคิงดอมไม้
ต่างเห็บโตขึ้นมาเอง โดยไม่ต้องมีใคร ไปรบกวนรบกวน ...
... และระบบการเกษตรแบบนี้เองที่เรียกว่า "วนเกษตร"

สัมภาษณ์ ผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิม

ตั้งแต่ประโยค "ลักษณะ ของวนเกษตร เป็นการปลูกไม้ที่มีระยะห่าง ๆ กัน
ไป ..." จนถึง "... ไข่สอยในอนาคตกได้"

สต็อก ภาพ ชาวสวนในสวนผลไม้ รคน้ำต้นไม้ ย้อนกลับไปสู่อดีตที่เกษตรกรรมผลิตพืชเพียงชนิดเดียว นอกจากผลเสีย
ตามท้องร่อง

- ภาพ ชาวสวน รคน้ำแปลงผัก
- ภาพ แม่น้ำลำคลอง

จะ เกิดโดยตรงกับตัวเกษตรกรแล้ว สิ่งนี้ยังส่งผลกระทบต่อ ระบบนิเวศน์
เพราะการที่เน้นปลูกพืชชนิดเดียว นั้น โดยหลักของนิเวศน์วิทยา จะไม่มีที่
หลีกเลี่ยงการระบาดของศัตรูพืชได้ เพราะการปลูกพืชชนิดเดียวได้ไปตัด
ของสิ่งแวดล้อมทำให้ เอื้ออำนวยต่อการเจริญพันธุ์ของศัตรูพืช ยาปราบศัตรู
จึงเข้ามามีบทบาท แต่ผลเสียที่ตามมาก็คือดินเสีย สารเคมีไหลลงแม่น้ำ

ล่าทดลอง สัตว์น้ำล้มตาย ระบบนิเวศน์ก็เสียไป

สัมภาษณ์ ผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิม

ตั้งแต่ประโยค

"วนเกษตรมีข้อ เหนือที่สามารถให้ผลในทางเศรษฐกิจ" จนถึง
"... สภาพแวดล้อมที่สำคัญ เช่น น้ำ อากาศ ก็ไม่มีปัญหา เพราะไม่ใช้สารเคมีเลย"

3. พิธีกร

ปัญหาทุกปัญหาล้วนมีทางแก้ไขได้เสมอขึ้นอยู่กับว่าเราให้พยายามหาต้นเหตุแห่ง
ปัญหาและลงมือแก้ไขหรือเปล่า ตัวอย่าง ของผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิม น่าจะเป็น
ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดถึงการมองย้อนอดีตกลับไปทบทวนดูว่าเราทำอะไรผิดพลาดอะไรไป
บ้างและ เมื่อได้เห็นความผิดพลาดแล้วลงมือแก้ไขด้วยความในเย็นและรอคอย
ปัญหาเหล่านั้นก็คงจะแก้ไขได้ไม่ยากนัก

- ภาพป้ายศูนย์วิทยาศาสตร์

- ภาพ บรรยายภาพภายในศูนย์
มุ่มต่าง ๆ มีบ้านพักมุ่มต่าง ๆ

- ภาพผู้คนนั่งฟังผู้ใหญ่วิบูลย์
ให้การบรรยายมุ่มต่าง ๆ

- ภาพผู้คนเดินชมมุ่มต่าง ๆ ภาพในศูนย์

- ภาพ เด็กเดินชมธรรมชาติ
แดนคิดเด็กอิริยาบถต่าง ๆ

- ภาพ เรือนห้องสมุด

- ภาพ ใต้ถุนบ้านที่ บอกรัจฉยส์

ในการดำรงชีวิต เครื่องนุ่งห่ม

อาหาร ยารักษาโรค ที่อยู่อาศัย

4. บรรยาย

กว่าสิบปีที่ผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิม ได้ก้าวเดินอยู่บนเส้นทางของวนเกษตร...
จากเกษตรกรที่ชื่อ ว่า "หมกตัว" ในอดีตแต่นั้นนี้ ผู้ใหญ่วิบูลย์ก็สามารถกลับ
มาฟื้นคืนตัวได้อีกครั้ง

ในทุกวันนี้ผู้ใหญ่วิบูลย์ มีสถานภาพที่ใจความมั่นคงแล้วนั้น ผู้ใหญ่ก็มิเคยล้มเลิกที่จะ
เผยแพร่แนวความคิดในทางที่ผู้ใหญ่มั่นใจและทำเนิ่นมาตลอด เวลาสิบปีให้แก
ให้แก่ผู้อื่นใครรับรู้

ที่บ้านของผู้ใหญ่วิบูลย์ จึงมีกลุ่มคนต่าง ๆ ตั้งแต่อาจารย์ นักวิชาการ นักศึกษา
เข้ามาพูดคุยแลกเปลี่ยนทรรศนะกับผู้ใหญ่ได้อย่างสม่ำเสมอ อีกทั้งตัวผู้ใหญ่เอง
ได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ ในอันที่จะปลูกฝังให้เยาวชนเห็นคุณค่าของสิ่งแวดล้อม
และรู้จักพึ่งตนเอง เช่น จัดเก็บป่า เพื่อให้เด็ก ๆ ใ้รู้จักและรักในธรรมชาติ
ด้วยเหตุนี้ ภายใตริเวณบ้าน จึงมีห้องสมุดและเรือนรับรอง เอาไว้รอคอยผู้
สนใจเข้ามาหาความรู้ บทบาทของผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิม จึงมิได้จำกัดเพียง
เกษตรกรคนหนึ่งเท่านั้น หากแต่ยังเป็นเสมือนนักวิชาการอันเป็นแหล่งความรู้
ของชุมชนอีกด้วย

สัมภาษณ์ ผู้ใหญ่บุญลย์ เข็มเฉลิม

ตั้งแต่ประโยค "ในสภาพแวดล้อมอย่างนี้ สิ่งหนึ่งที่เราได้มาที่สำคัญ
ที่เราจะได้อีกคือสุขภาพจิต... " จึงถึง
"... จักกิจกรรมให้กับเยาวชนด้วย"

สตอก ภาพชานาในท้องทุ่ง

- ภาพ ท้องทุ่งกองฟาง

... ในภาวะที่เกษตรกรยังมุ่งผลิตพืชอย่างเดียวเพื่อขายอยู่นั้น เกษตร
ก็จะยังคงต้องประสบกับปัญหาผลผลิตไม่ไถ่ราคา เพราะตักอยู่กับระ
ตลาดอันไม่แน่นอน ถึงตอนนี้นักน่าจะถึงเวลาที่เกษตรกรไทย คงจะต้อง
มามองวิถีการผลิตเพื่อตอบสนองกับการดำรงชีพในระยะยาว และ
"วนเกษตร" ก็น่าจะเป็นทางออกที่ดีทางหนึ่ง

สัมภาษณ์ ผู้ใหญ่บุญลย์ เข็มเฉลิม

ตั้งแต่ประโยค "ถ้าพูดถึงปัญหาชาวไร่ชาวนา ปัญหาที่เกิดขึ้นทุกวันนี้...
จึงถึง "...ทำให้โคจรรวมกันได้เงินมาก คนขายก็ได้เงินในระ
หนึ่ง"

- ภาพคนกสิกรรมผู้ใหญ่บุญลย์ เดินผ่านลำธาร
เดินข้ามสะพานไม้

- ภาพ ป่ายามเย็น เห็นแสงสลัว ๆ

- ภาพ นกบินกลับรัง และภาพสัตว์ต่าง ๆ

จุดมุ่งหมายหนึ่งที่ผู้ใหญ่บุญลย์ หันมาทำ "วนเกษตร" ก็เพื่อที่จะพึ่งตนเอง
ซึ่งมีใ้หมายคามเพียงว่าจะต้องอยู่คนเดียวโดยไม่พึ่งใครเลย
การพึ่งตนเองที่เท่านั้น เป็นเรื่องของจิตใจและความเชื่อมั่นว่าจะสามารถ
ช่วยเหลือตัวเองได้ ...

.. ในวันนี้ ผู้ใหญ่บุญลย์ เข็มเฉลิม ได้ก้าวข้ามขอบเขตของการพึ่งตนเอง
แล้ว เพราะทุกวันนี้ ผู้ใหญ่ยังสามารถให้คำแนะนำแก่เกษตรกรที่ยังประ
ปัญหา และรวมไปถึงการปลูกฝังให้ เยาวชนได้เริ่มตระหนักถึงความสำคัญ
สิ่งแวดล้อม และความสำคัญของการพึ่งตนเอง ทั้งนี้ก็เป็นเพราะว่า
"เส้นทางวนเกษตร" ที่ผู้ใหญ่บุญลย์เชื่อมั่นและก้าวเดินมากกว่าสิบปีนั้น
ได้ส่งผลให้เห็นในวันนี้แล้ว

5. พิธีกร

ในภาวะปัจจุบันที่เกษตรกรไทยกำลังล้มลุกคลุกคลาน ก็เพราะมุ่งผลิต
เพื่อเป็นวัตถุดิบให้แก่ระบบอุตสาหกรรม หรืออีกนัยหนึ่งก็คือมุ่งผลิตเพื่อ
ซึ่งการผลิตในลักษณะนี้ต้องอาศัยตลาด ดังนั้นการอยู่อาศัยของเกษตรกร

ภาพ

เสียง

จึงต้องขึ้นอยู่กับตลาดซึ่งมีขึ้นมีลงอยู่เสมอ เกษตรกรจึงประสบกับภาวะ
ขาดทุนได้โดยง่าย

แต่ถ้าหากเกษตรกรไทยหันมาทำเพื่ออยู่เพื่อกินแล้วนั้น พวกเขาก็คงไม่
ประสบภัยพิวณนี้ และ วนเกษตรก็น่าจะเป็นทางออกที่ดีที่สุดสำหรับการ
ไทยในยุคปัจจุบันในวันนี้ คิดค้นและรายการหนึ่งในร้อย ขอฝากคุณผู้ชมไว้
ก่อน พบกันใหม่วันเสาร์หน้าสวัสดีค่ะ

ขอขอบคุณ ผู้ใหญ่บุญย์ เข็มเฉลิม อ.สนามชัยเขต จ.ฉะเชิงเทรา

หมายเหตุ ช่วยขึ้น CAPTIONขอบคุณ และตัดทမ်းภาษาให้ตรงตามทศวรรษมีเช่นนั้นแล้ว จะทำให้ตัวเรื่องเสียใ

สำนักหอสมุด

รายการ เพื่อนๆ กัก ตอน "กระเป่าสาน"

ภาพ

เสียง

พิธีกร

สวัสดีค่ะ ท่านผู้ชม เครื่องจักรสานนั้นผูกพันกับวิถีชีวิตของคนไทยมานาน แต่ยุคสมัยได้เปลี่ยนไปวิถีในการใช้ทำเครื่องจักรสาน เช่น หวาย หรือ ไม้ไผ่กลายเป็นสิ่งหายากและเพื่อร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของโลก จึงมีผู้จัดทำเครื่องจักรสานจากกระดาษ ซึ่งก็เป็นการรีไซเคิล ตามโครงการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เครื่องจักรสานที่เราจะนำเสนอในวันนี้คือ กระเป่าสาน จากกระดาษ

CU สมุดโทรศัพท์และอุปกรณ์

อุปกรณ์ในการทำก็หาได้ง่าย เริ่มจากกระดาษสมุดโทรศัพท์ เพราะ เนื้อกระดาษมัน บาง เรียบ เมื่อเอามาพันกับลวดจะสวยเรียบได้ขนาดเท่า ๆ กัน

ขั้นตอนการพันลวด

ลวดเบอร์ 20 กาว และวัสดุที่จะใช้ตกแต่ง เช่น ดอกไม้แห้ง โบว์ ริบบิ้น ขั้นตอนการทำเริ่มจากนำกระดาษสมุดโทรศัพท์มา 1 แผ่น แบ่งให้เป็น 4 ส่วน เท่า ๆ กัน นำมาพันบนลวดเบอร์ 20 เมื่อพันไปจนถึงปลายลวดแล้วใช้กาวแตะที่ปลายลวดเล็กน้อยแล้วค่อย ๆ ทิ้งลวดออก

CU สานและขึ้นโครง

หลังจากที่ใส่กระดาษที่พันลวดมาจำนวนหนึ่งก็เริ่มสานได้ เริ่มจากการทำโครงโดยใช้กระดาษที่มีลวดอยู่ด้านในเป็นตัวขึ้นโครง เราเริ่มกันที่ด้านยาวก่อน ใช้กระดาษที่มีลวด 5 เส้น มาวางเรียงกัน แล้วนำกระดาษที่มีลวดมาวางขวาง สานสลับหว่างบนล่างไปเรื่อยๆ จนครบ 8 เส้น

CU ต่อ กระดาษสาน

จากนั้น เองลวดด้านยาวเส้นแรกแล้วสานสลับหว่างเป็นจริไปเรื่อย ๆ ถ้าหากกระดาษที่สานหมดให้นำกระดาษมาจุ่มกาวและต่อกัน เมื่อสานครบ 5 รอบ แล้ว

CU เข้มกระดาษ

นำกระดาษที่มีลวดมาเข้มน้ำขี้เถ้าและขี้เถ้า ข้างละ 4 เส้นแล้วสานสลับหว่างต่อไปอีก 6 รอบก็จะเรียบร้อย

CU หนักลวดทำขอบ

จากนั้นก็ถักลวดขึ้นจักเป็นทรงสี่เหลี่ยม โดยให้ปลายานออกนิด ๆ ถ้าต้องการตะกร้าใบใหญ่ก็ให้ปลายานออกมาก

จากนั้นใช้กระดาษที่ไม่เสริมลวดสานสลับหว่างไปเรื่อย ๆ จนครบ 30 รอบ

- CU เว้นช่องว่าง แล้วเว้นช่องว่างไว้ 2 เซนติเมตร สำหรับผู้กริบบิ้น จากนั้นสานต่ออีก
- CU เก็บชายกระดาษ 5 ชั้น และ เมื่อสานครบแล้วให้ เก็บชายกระดาษโดยตะกาวและสอดลงไป ตามช่องข้างล่าง
- CU การทำหูหิ้ว ชั้นตอนต่อมาคือ การทำหูหิ้วใช้กระดาษที่มีลวดจำนวน 6 เส้น ยาว ประมาณ 30 เซนติเมตร วางเรียงกันพันทับด้วยกระดาษติดกาวทำ 2 หู หิ้ว เมื่อได้แล้วก็สอดลงไปตามช่องที่เว้นเอาไว้
- จากนั้นใช้กระดาษพันทับ เพื่อ ความแน่นหนาและเรียบร้อย
- CU ลงแลคเกอร์ เมื่อใส่หูหิ้วเสร็จแล้วให้ฉotchงอีกครั้งให้ เรียบร้อย จากนั้นลงแลคเกอร์ 3 ชั้น แต่ละ ชั้นต้องรอให้แลคเกอร์แห้งเสียก่อนไม่เช่นนั้น สีจะลอกไม่เรียบ
- CU ตกแต่งริบบิ้น ดอกไม้ จากนั้นใช้ดอกไม้แห้งและ ริบบิ้นตกแต่ง ตามความชอบ ถ้าใช้ดอกไม้แห้งอาจ พ่นสเปรย์เคลือบสีเพื่อความแข็งแรงทนทาน
- พิธีกร เพียงเท่านี้ท่านผู้ชมก็จะ ได้กระ เป่าसानโบสวยจากกระดาษมาใช้สอยกัน นะคะ แต่คงต้องใช้ เวลาและความอดทน ในการสานกันนะคะ วันนี้ เวลาหมดลงแล้วไว้พบกันใหม่ นะคะ สวัสดีค่ะ

THAMMASAT UNIVERSITY

สำนักหอสมุด

รายการเพื่อนคู่ใจ ตอน "อาหารมังสวิรัต"

ภาพ

เสียง

MS ป้าย มังสวิรัต

MS ร้านอาหารในชมรม

VO. อาหารมังสวิรัต คือ อาหารที่ปรุง โดยไม่มีเนื้อสัตว์เป็นส่วนประกอบ จะรับประทานแต่ผักผลไม้เท่านั้น แต่ก็ยังมีบางที่ยังคงรับประทาน นมและไข่ นอกจากนี้ มังสวิรตยังงดการกินอาหารที่ทำมาจากสัตว์ เช่น กะปิ ปลาร้า น้ำปลา การรับประทานอาหารมังสวิรัต นี้จะเหมือนกับการกินเจ แต่การกินเจนั้นจะเพิ่ม ขอบห้ามกินผักที่มีกลิ่นแรง อาทิ กระเทียม หัวหอม ใบกุยช่าย และการรับประทานมังสวิรัต เราสามารถรับประทานได้ตลอดทั้งปีไม่ได้จำกัดเป็นเทศกาลเหมือนการกินเจ

CU อาหารหลัก ๆ ของมังสวิรัต

- ข้าวกล้อง
- ถั่วประเภทต่าง ๆ
- เมล็ดพืช
- ผักผลไม้

เทป สัมภาษณ์

VO. สำหรับผู้ที่เริ่มต้น รับประทานอาหารมังสวิรัตนั้น จะมีอาหารหลัก ๆ คือ ข้าวกล้องหรือข้าวซ้อมมือ อาหารประเภทถั่ว เมล็ดพืชต่าง ๆ และผักผลไม้ โดยเราจะต้องเลือกรับประทานหมุนเวียนกันไป เพราะคนที่รับประทานมังสวิรัต จะได้รับสารอาหารครบ 5 หมู่ ก็ต่อเมื่อรับประทานอาหารที่หลากหลาย และมีปริมาณมากพอ

- ประเด็น
1. หลักการกินมังสวิรัตอย่างง่าย ๆ
 2. คำแนะนำ สำหรับผู้เริ่มต้น
 3. ประโยชน์ที่ได้รับ
 4. การกินจะทำให้ขาดสารอาหาร หรือไม่

ภาพ พิธีกร

(มีตะกร้าผลไม้ควย)

พิธีกร สำหรับการทานอาหารมังสวิรัตนี้ ก็ถือเป็นความสมัครใจ ความเชื่อ ความเคร่งครัดของแต่ละคน นะคะ ซึ่งส่วนใหญ่ที่พบว่า เป็นผู้ใหญ่วัยกลางคน ขึ้นไป ที่นิยมทานกัน อาจจะเนื่องจาก ผลในทางจิตใจ ส่วนในวัยหนุ่มสาวนั้น ก็ทราบกันดีนะคะ ว่ารักสวยรักงามกัน ก็น่าจะช่วยให้สุขภาพแข็งแรง และรักษารูปร่างไว้ได้

ถ้าคุณผู้ชมสนใจจะลองทานอาหารมังสวิรัตกันดูบ้าง โดยกำหนดเป็นระยะ ๆ เดือนหนึ่งทานสัก 7 วัน ก็โอเคที่สำคัญ คือ จะต้องรับประทานกันให้ถูกวิธี ควบคู่กัน เพื่อให้ได้สารอาหารครบตามความต้องการของร่างกาย

วันนี้รายการเพื่อนคู่ใจ และคิดค้นขอลาไปก่อนนะคะ สวัสดีค่ะ